Dosarul nr. **2r-202/24** Judecătoria Soroca, sediul Florești

judecător E. Marandici

D E C I Z I E

28 octombrie 2024

Colegiul civil şi de contencios administrativ al Curţii de Apel Bălţi

În componenţa

Președintele completului, judecător Adriana Garbuz

Judecătorii Iulia Grosu Svetlana Șleahtițki

Examinând, fără citarea părților, recursul declarat de avocatul Lungu Alexandru în interesele lui Brumă Ion împotriva încheierii Judecătoriei Soroca, sediul Florești din 14.06.2024, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Bruma Ion către Ceban Tatiana, intervenient accesoriu Gînju Tamara, notar Buzu Iadviga, cu privire la anularea certificatului de moștenitor legal și constatarea acceptări succesiunii, prin care cererea a fost respinsă ca tardivă,

a constatat:

La data de 29 mai 2023 Brumă Ion reprezentat de avocatul Lungu Alexandru s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva Tatianei Ceban, intervenienți accesorii Gînju (Bruma) Tamara, notarul Buzu Iadviga prin care a solicitat anularea certificatelor de moștenitor legal nr. 2830, 2833 din 19.02.2019, eliberate Tatianei Ceban de către notarul Buzu Iadviga, asupra masei succesorale cu numerele cadastrale *****, *****.01, *****.02, *****.03, *****.04 și *****.05, rămase după decesul lui *****i și ***** pe motiv de nulitate. Constatarea faptului acceptării succesiunii după decesul lui *****, decedat la ***** și ***** decedată la *****, prin intrarea în posesiune de către fiul Brumă Ion asupra masei succesorale menționate supra, precum și încasarea din contul pârâtei a cheltuielilor de judecată.

La data de 15.05.2024, reprezentantul pârâtului, avocatul Sergiu Guțu, a invocat excepția de tardivitate a acțiunii, solicitând respingerea acţiunii în partea ce ţine de anularea certificatelor de moştenitor legal nr.2830 şi nr.2833 din 19.02.2019, eliberat de notarul Buzu Iadviga şi înregistrate la data de 31.05.2019 în Registrul Bunurilor Imobile ca depusă cu omiterea termenului de prescripţie.

În motivarea solicitării formulate a indicat că la data de 29.05.2023 a fost depusă acțiunea în care se invocă ca s-ar fi cunoscut circumstanțele de drept şi de fapt pe care în viziunea sa le-ar considera relevante speţei, în toamna anului 2022. Invocă prevederile Codului Civil redacţia anului 2002 până la modernizare (01.03.2019), or, certificatul de moştenitor a fost eliberat la 19.02.2019. Tot aici, invocând prevederile art.267, 271 și 272 Cod civil, reprezentantul pârâtei consideră că termenul de prescripție al acțiunii privind nulitatea certificatului de moștenitor legal a expirat inclusiv în termen de 6 luni de la data când partea reclamantă urma să cunoască, iar dacă se pretinde că a cunoscut la data de 31.10.2022, atunci consideră că acțiunea urma a fi înaintată la data de 30.04.2023 și nu la data de 29.05.2023.

Reprezentantul reclamantului, avocatul Alexandru Lungu a depus cerere de repunere în termen, motivând prin faptul că partea reclamantă a cunoscut din data de 19.02.2019, data de când pârâta a obţinut certificatele de moştenitor legal, până în luna octombrie 2022, reclamantul a locuit în bunurile moştenite, le-a administrat ca un proprietar, a reparat beciul, a construit garajul, a efectuat reparaţie în casă, a schimbat uşile şi ferestrele, a achitat impozitele şi toate serviciile comunale care erau înregistrate pe dumnealui, acţiuni pe care reclamantul le efectua continuu încă din anul 2011, după decesul tatălui său. Pârâta împreună cu intervenientul accesoriu, fiind căsătoriţi, abia în luna octombrie 2022 a început să administreze bunul imobil prin angajarea anumitor persoane pentru efectuare lucrărilor în imobilul respectiv şi atunci i-a comunicat reclamantului că ea a deschis moştenirea şi toate bunurile ce au aparţinut părinţilor sunt înregistrate anume pe ea.

Tot aici a mai indicat că notarul a acceptat cererea pârâtei de deschidere a succesiunii peste termenul prevăzut de lege și nu au fost informați toți moștenitorii legali.

Soluția primei instanțe:

Prin încheierea Judecătoriei Soroca, sediul Florești din 14 iunie 2024, s-a respins cererea reprezentantului reclamantului, avocat Alexandru Lungu privind repunerea în termen.

Acțiunea civilă, în latura cererii de chemare în judecată înaintată de Bruma Ion către Ceban Tatiana, intervenient accesoriu Gînju Tamara, notar Buzu Iadviga cu privire la anularea certificatului de moștenitor legal, s-a respins ca fiind depusă tardiv.

Solicitarea recurentului:

La 01.07.2024 avocatul Lungu Alexandru în interesele lui Brumă Ion a contestat încheierea instanței de fond, solicitând casarea acesteia cu restituirea cauzei spre rejudecare.

Potrivit art.425 Cod de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Brumă Ion prin intermediul avocatului Lungu Alexandru a contestat încheierea primei instanțe din 14.06.2024, depunând cererea de recurs la 01.07.2024. Ţinând cont că ultima zi de declarare a recursului a fost 29.06.2024, zi de sâmbătă, l Colegiul constată că recursul a fost declarat în interiorul termenului acordat de lege.

În motivarea cererii de recurs, recurentul invocă că, la data de 31.10.2022, la primirea certificatului din Registrul bunurilor imobile, a aflat că bunurile imobile din satul *****, ***** ce au aparţinut părinţilor, sunt înregistrate pe sora sa Ceban Tatiana, în temeiul certificatelor de moştenitor legal nr. 2830 şi 2833 din 19.02.2019.

Astfel, consideră că anume de la acea dată de 31.10.2022, urmează să fie calculat termenul de prescripţie de 3 ani privind contestarea certificatelor de moştenitor legal, deoarece abia atunci recurentul a aflat că bunurile au fost moştenite de pârâtă, fapt despre care reclamantul nu a cunoscut deoarece: 1) pârâta a ţinut în secret acest fapt de deschidere a succesiunii şi despre existenţa altor moştenitori intimata nu a anunţat notarul, moştenitori mai fiind încă două persoane, Brumă Ion şi Gînju Tamara; 2) nu a primit nici o înştiinţare de la notar în privinţa exercitării dreptului la opţiunea succesorală; 3) recurentul a locuit toată această perioadă în bunurile succesorale, iar

intimata a locuit în altă parte şi a ţinut în secret de certificatele de moştenitor legal mai bine de 3 ani (probabil fiind consultată ca în acest termen să ţină în secret că este proprietara bunurilor succesorale) şi doar după expirarea acestui termen a început a administra bunurile moştenite şi la sfârşitul lunii octombrie 2022 i-a comunicat recurentului de acest fapt.

După aceasta s-a încercat soluţionarea litigiului pe cale extrajudiciară, recurentul remiţând către intimată două cereri, la data de 03 noiembrie 2022 şi din 08 noiembrie 2022, ambele fiind recepţionate de intimată.

Un alt factor de nulitate a certificatelor de moştenitor legal fiind că pârâta a depus cerere de deschidere a moştenirii după decesul mamei ***** (*****) şi a moştenit bunurile imobile care de fapt, erau înregistrate pe tatăl *****, care a decedat la *****. Astfel, notarul a acceptat cererea intimatei de deschidere a moştenirii care a fost depusă peste 7 ani după decesul tatălui *****, situaţie produsă la ***** (dată de când şi se consideră deschisă succesiunea), în situaţia în care Legea indică termenul de adresare către notar cu asemenea cerere de 6 luni din data deschiderii succesiunii.

Susține că, notarul, la deschiderea dosarului succesoral şi eliberarea certificatului de moştenitor, a încălcat prevederile Legii cu privire la notariat nr. 1453 din 08 noiembrie 2002 (în vigoare la data executării acţiunilor şi eliberării actelor notariale). Or, rezultând din prevederile art. 58 lit. b) al Legii sus numite, se atestă că notarul refuză să deschidă procedura succesorală în cazul în care declaraţia de acceptare a succesiunii a fost depusă după expirarea termenului stabilit de legislaţie.

Menționează că, instanţa de fond a calculat termenul de prescripţie al pretenţiei în cauză din data în care actul contestat a fost supus formei de publicitate din 31.05.2019 şi nu data de 31.10.2022 când recurentul a aflat de existenţa certificatelor de moştenitor legal, la momentul obţinerii certificatului din Registrul bunurilor imobile.

Notarul, potrivit art. 64 alin. (5) din Legea cu privire la notariat, până la eliberarea certificatului de moştenitor legal sau testamentar, urmează să stabilească cercul de persoane, care au dreptul la succesiune şi la rezerva succesorală, prevenind moştenitorul despre răspunderea ce îi revine pentru tăinuirea faptului existenţei altor moştenitori.

Iar, prin declaraţia notarială din 22.08.2018, Ceban Tatiana a informat notarul că nu cunoaşte despre adresa altor moştenitori şi a semnat pentru faptul că i-au fost aduse la cunoştinţă dispoziţiile Codului penal privind răspunderea pentru fals în declaraţie şi i-a explicat consecinţele tăinuirii faptului existenţei altor moştenitori.

Astfel, a moştenit întreaga masă succesorală rămasă după decesul părinţilor ***** şi *****, a înregistrat certificatele de moştenitor legal, ducându-şi intenţia infracţională până la bun sfârşit. Declaraţia lui Ceban Tatiana este necorespunzătoare adevărului, deoarece mai erau doi moştenitori, recurentul Brumă Ion şi sora Gînju Tamara, despre care intimata cunoştea, fiind toţi locuitori ai aceluiaşi sat *****.

Instanţa de fond la emiterea încheierii contestate a tratat eronat normele de drept material şi procedural, ajungînd la o concluzie greşită.

Recurentul își întemeiază recursul pe prevederile art. 1516, 216, 217 Cod civil. La fel, menționează că, în faza de pregătire a cauzei pentru dezbateri judiciare, a depus cerere de repunere în termen în cazul în care instanţa de judecată va ajunge la concluzia că de către

reclamant a fost omis termenul general de prescripţie extinctivă de 3 ani. Motive care ar justifica repunerea lui Brumă Ion în termen a fost enumerate următoarele: - din data de 19.02.2019, data de când pârâta a obţinut certificatele de moştenitor legal, până în luna octombrie 2022, reclamantul a locuit în bunurile moştenite, le-a administrat ca un proprietar, a reparat beciul, a construit garajul, a efectuat reparaţie în casă, a schimbat uşile şi ferestrele, a achitat impozitele şi toate serviciile comunale care erau înregistrate pe dumnealui, acţiuni pe care recurentul le efectua continuu încă din anul 2011, după decesul tatălui său.

Intimata, fiind căsătorită, abia în luna octombrie 2022 a început să administreze bunul imobil, prin angajarea anumitor persoane pentru efectuarea lucrărilor în imobilul respectiv şi atunci fiind momentul în care i-a comunicat reclamantului că ea în anul 2018 a deschis moştenirea şi toate bunurile ce au aparţinut părinţilor sunt înregistrate anume pe ea.

Cauza iniţial s-a aflat spre examinare la judecătorul Rusu-Parii Rosiţa care la data de 20 noiembrie 2023 s-a expus în privinţa cererii de tardivitate a reprezentantului intimatei şi a cererii de repunere în termen a recurentului. Astfel, a dispus admiterea cererii de repunere în termen şi s-a respins cererea de invocare a excepţiei de tardivitate. Încheiere care până la moment este în vigoare.

Pe motiv de concediu de maternitate a judecătorului, cauza a fost repartizată unui alt judecător care s-a pronunţat din nou, prin prezenta încheiere care se contestă, în privinţa cererii de repunere în termen şi a celei de tardivitate, fiind adoptată o altă soluţie care este contrară încheierii precedente. Astfel, la moment sunt două încheieri contradictorii, cea iniţială nefiind contestată şi cea prezentă care este contestată.

Aprecierea instanței de recurs:

Potrivit prevederilor art.426 alin.(3) Cod de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului şi a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității şi fără participarea părților.

Studiind temeiurile recursului, examinând înscrisurile, Colegiul civil consideră că recursul urmează a fi admis cu casarea încheierii contestate din următoarele motive.

Conform art.186[1] alin. (4) lit. b) Cod de procedură civilă, instanţa de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii adoptate conform alin. (3), este în drept să admită recursul şi să caseze integral încheierea, restituind cauza spre rejudecare.

Potrivit materialelor cauzei, la data de 29 mai 2023 Brumă Ion reprezentat de avocatul Lungu Alexandru s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva Tatianei Ceban, intervenienți accesorii Gînju (Bruma) Tamara, notarul Buzu Iadviga prin care a solicitat anularea certificatelor de moștenitor legal nr. 2830, 2833 din 19.02.2019, eliberate Tatianei Ceban de către notarul Buzu Iadviga, asupra masei succesorale cu numerele cadastrale *****, *****.01, *****.02, *****.03, *****.04 și *****.05, rămase după decesul lui *****i și ***** pe motiv de nulitate. Constatarea faptului acceptării succesiunii după decesul lui *****, decedat la ***** și ***** decedată la *****, prin intrarea în posesiune de către fiul Brumă Ion asupra masei succesorale menționate supra, precum și încasarea din contul pârâtei a cheltuielilor de judecată.

La data de 15.05.2024, reprezentantul pârâtului, avocatul Sergiu Guțu a invocat excepția de tardivitate a acțiunii, solicitând respingerea acţiunii în partea ce ţine de anularea certificatelor de moştenitor legal nr.2830 şi nr.2833 din 19.02.2019, eliberat de notarul Buzu Iadviga şi înregistrate la data de 31.05.2019 în Registrul Bunurilor Imobile, ca depusă cu omiterea termenului de prescripţie.

Reprezentantul reclamantului, avocatul Alexandru Lungu a depus cerere de repunere în termen, motivând prin faptul că partea reclamantă din data de 19.02.2019, data de când pârâta a obţinut certificatele de moştenitor legal, până în luna octombrie 2022, a locuit în bunurile moştenite, le-a administrat ca un proprietar, a reparat beciul, a construit garajul, a efectuat reparaţie în casă, a schimbat uşile şi ferestrele, a achitat impozitele şi toate serviciile comunale care erau înregistrate pe dumnealui, acţiuni pe care reclamantul le efectua continuu încă din anul 2011, după decesul tatălui său. Pârâta abia în luna octombrie 2022 a început să administreze bunul imobil prin angajarea anumitor persoane pentru efectuare lucrărilor în imobilul respectiv şi atunci i-a comunicat reclamantului că ea a deschis moştenirea şi toate bunurile ce au aparţinut părinţilor sunt înregistrate anume pe ea.

Prin încheierea Judecătoriei Soroca, sediul Florești din 14 iunie 2024, s-a respins cererea reprezentantului reclamantului, avocatului Alexandru Lungu privind repunerea în termen. Acțiunea civilă, în partea pretenției înaintată de Bruma Ion către Ceban Tatiana, intervenient accesoriu Gînju Tamara, notar Buzu Iadviga cu privire la anularea certificatului de moștenitor legal, s-a respins ca fiind depusă tardiv.

Încheierea urmează a fi casată din următoarele considerente.

Prezenta cauză a fost repartizată inițial spre examinare judecătorului în Judecătoria Soroca, sediul Florești Rosița Rusu-Parii.

Conform prevederilor art.185 al.1 lit.n) CPC RM judecătorul, în faza de pregătire a cauzei pentru dezbateri judiciare, la cerere, soluționează excepția de tardivitate a pretențiilor iar potrivit lit.a[1]) concretizează dacă reclamantul a prezentat toate probele, oferind, la solicitare, un termen suficient pentru prezentarea sau reclamarea probelor.

Prin încheierea din 20.11.2023 a fost respinsă excepţia de tardivitate cu repunerea în termen a cererii de chemare în judecată (f.d.52.54).

Prin încheierea din 29.11.2023 de la notar a fost reclamat dosarul succesoral.

La data de 22.01.2024 , potrivit fișei de repartizare repetată a dosarului, prezenta cauză a fost repartizată judecătorului Elena Marandici.

Prin încheierea din 29.01.2024 sa dispus pregătirea acțiunii pentru dezbaterile judiciare iar la ședința din 15.05.2024 repetat a fost examinată cererea privind excepția de tardivitate și cererea privind repunerea în termen a cererii de chemare în judecată, încheierea fiind pronunțată la 14.06.2024.

Potrivit art. 25 alin. (2) CPC, dezbaterile judiciare se desfăşoară oral şi în faţa aceluiaşi complet de judecată. *În cazul înlocuirii unui judecător în timpul judecării cauzei, dezbaterile se reiau de la început*.

La caz, la repartizarea repetată a cauzei, dezbaterile judiciare nu erau începute or, o încheiere în temeiul art.190 CPC RM nu a fost emisă astfel, judecătorul urma să prelungească etapa de pregătire a cauzei pentru dezbaterile judiciare dar nu să reia

pregătirea pentru dezbateri de la început și să soluționeze repetat excepția de tardivitate înaintată de aceiași persoană, chestiune care deja fusese soluționată prin încheierea judecătoriei Soroca, sediul Florești din 20.11.2023, încheiere care nu și-a pierdut valoarea juridică deoarece este un act procesual care poate fi atacat odată cu fondul cauzei.

Încălcarea normelor de procedură civilă este temei de casare a actului contestat or, în prezența a două acte contradictorii litigiul nu poate fi soluționat corect.

La rejudecare urmează să se țină cont de cele expuse și în cazul constatării pregătirii suficiente a cauzei pentru dezbateri judiciare, să se stabilească ședința de judecată pentru examinarea litigiului.

Reieșind din cele expuse, în temeiul art. 186^1 alin. (4) lit. b), art. 428 Cod de procedură civilă, Colegiul civil și de contencios administrativ al Curții de Apel Bălți

D E C I D E:

Recursul declarat de avocatul Lungu Alexandru în interesele lui Brumă Ion se admite.

Încheierea Judecătoriei Soroca, sediul Florești din 14.06.2024, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Bruma Ion către Ceban Tatiana, intervenient accesoriu Gînju Tamara, notar Buzu Iadviga, cu privire la anularea certificatului de moștenitor legal și constatarea acceptări succesiunii, se casează cu restituirea cauzei la rejudecare în aceiași instanță, același complet de judecată.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele completului

Judecător Adriana Garbuz

Judecătorii Iulia Grosu Svetlana Șleahtițki